

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор
Наталія САВИЧУК**

Наталія Савичук
«12» *лютого* 2026 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації асистента кафедри мвійськово – медичної підготовки реабілітації військовослужбовців та медицини катастроф Національного університету охорони здоров'я імені П. Л. Шупика, **ДИРДИ Олександра Олеговича** на тему: «**Оптимізація малоінвазивного хірургічного лікування хворих з гнійними чинниками в підшлунковій залозі та заочеревинному просторі**», поданої на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук з наукової спеціальності 14.01.03. «Хірургія».

Призначені рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (протокол № 10 від 11 грудня 2025 року) рецензенти, а саме:

- **КОЗИНЦЯ Георгій Павлович** завідувач кафедри комбустіології та пластичної хірургії НУОЗ України імені П.Л., доктор медичних наук, професор;
- **ВОЙТІВ Ярослав Юрійович**, професор кафедри високоспеціалізованої хірургії та трансплантаційної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор;
- **ВЕРБИЦЬКИЙ Ігор Володимирович**, професор кафедри медицини невідкладних станів НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор,

розглянувши докторську дисертацію **ДИРДИ Олександра Олеговича** на тему: «Оптимізація малоінвазивного хірургічного лікування хворих з гнійними чинниками в підшлунковій залозі та заочеревинному просторі» (тему дисертації затверджено (протокол № 9 від 22 листопада 2023 року) рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних кафедр (кафедра комбустіології та пластичної хірургії НУОЗ України імені П.Л. Шупика., кафедра високоспеціалізованої хірургії та трансплантаційної медицини НУОЗ України імені П.Л. Шупика., кафедра медицини невідкладних станів НУОЗ України імені П.Л. Шупика) Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від 04 грудня 2026 року (протокол № 1), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Проблема інфікованих некротичних колекцій підшлункової залози та навколишніх тканин залишається однією з найактуальніших у сучасній абдомінальній хірургії, оскільки такі ураження супроводжуються високим рівнем поліорганної недостатності, тяжким септичним перебігом і значними показниками летальності. За даними світових досліджень, смертність при інфікованому некротичному панкреатиті сягає 20–40 %, а у випадках пізньої діагностики або несвоєчасного хірургічного втручання — є ще вищою.

Традиційні відкриті оперативні втручання, які тривалий час вважалися стандартом

лікування, характеризуються значною травматичністю, високою частотою післяопераційних ускладнень і тривалим періодом реабілітації. Це зумовило впровадження малоінвазивної концепції *step-up approach*, що передбачає поетапну лікувальну тактику: від раннього черезшкірного або ендоскопічного дренивання інфікованих колекцій до мініінвазивної некрсеквестрэктомії у разі недостатньої ефективності попередніх етапів.

Вітчизняні дослідження підтверджують ефективність ультразвуково- та КТ-навігованих втручань, які дозволяють з високою точністю локалізувати рідинні скупчення, обрати оптимальну траєкторію пункції та забезпечити адекватний відтік інфікованого вмісту. У сучасній українській науковій літературі накопичено значний досвід застосування малоінвазивних технологій у лікуванні гострого некротичного панкреатиту. Так, Дронов О.І. та співавтори підкреслюють переваги етапних мініінвазивних втручань над традиційною лапаротомією, акцентуючи увагу на зниженні летальності та частоти післяопераційних ускладнень. Ковальська І.О. у своїх роботах відзначає роль черезшкірних навігаційних методик, які забезпечують ефективний контроль інфікованих колекцій і сприяють більш швидкій стабілізації стану хворих. Хомяк І.В. акцентує увагу на безпечності ультразвуково- та КТ-керованих пункцій у пацієнтів із поширеними гнійними процесами, підкреслюючи важливість мультидисциплінарного підходу. Саволук С.І. демонструє ефективність комбінованих методів (ендоскопічних і перкутанних), які дозволяють зменшити кількість повторних оперативних втручань та оптимізувати результати лікування. Дані вітчизняних досліджень узгоджуються зі світовими тенденціями та підтверджують високу клінічну ефективність малоінвазивних стратегій у лікуванні гострого некротичного панкреатиту.

Таким чином, проведені дослідження мають комплексне значення: медичне — завдяки підвищенню ефективності лікування та зниженню ризику ускладнень; соціальне — через покращення якості та тривалості життя пацієнтів; та економічне — за рахунок скорочення витрат на стаціонарне лікування та інтенсивну терапію. Оптимізація малоінвазивних хірургічних методик у лікуванні хворих із гнійними ураженнями підшлункової залози та заочеревинного простору відповідає сучасним тенденціям світової хірургії та визначає перспективні напрями подальших наукових досліджень.

Здобувачем Дирдою О.О. за результатами проведеного патентного пошуку та аналізу наукової літератури обґрунтовано актуальність теми, що полягає у дослідженні проблеми малоінвазивного хірургічного лікування гнійних утворень заочеревинної клітковини та сальникової сумки при гострому некротичному панкреатиті, яка, незважаючи на суттєві історичні здобутки, і дотепер залишається однією з найбільш актуальних у невідкладній абдомінальній хірургії. Різноманітність і взаємозалежність чинників даної проблеми зумовлюють неоднозначний вплив на досягнення позитивного клінічного результату, що обґрунтовує необхідність розробки нових методів діагностики та прогнозування ефективності малоінвазивних технологій, а також удосконалення наявних методів малоінвазивного лікування інфікованих утворень у заочеревинному просторі.

Пацієнти з інфікованими рідинними утвореннями в сальниковій сумці та відділах заочеревинної клітковини при гострому некротичному панкреатиті, особливо за умов пізньої (понад 24–48 годин) госпіталізації, значного об'єму ураження заочеревинної клітковини та наявності коморбідної патології, і надалі залишаються предметом наукових дискусій щодо своєчасності та доцільності застосування малоінвазивних втручань у перший місяць захворювання.

На підставі визначеної актуальності було сформульовано мету, завдання та методи дослідження.

1. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри медицини катастроф та військово – медичної підготовки НУОЗУ ім. П.Л. Шупика «Клініко-організаційні аспекти системи медичного сортування та маршрутизації постраждалих за умов масового ураження людей в сучасних умовах» № держ. реєстрації 0122U 000646

2. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Здобувачем проаналізовано наукову літературу, обґрунтовано ідею, визначено проблему наукового дослідження, складено план наукового пошуку, оцінено радіологічні характеристики з сегментацією та підрахунком маси уражених заочеревинних просторів у пацієнтів при некротичному панкреатиті, зібрано матеріал для бактеріологічних, клінічних досліджень та статистичну обробку даних. Здобувач самостійно виконував всі малоінвазивні навігаційні втручання під контролем ультразвукового дослідження при об'ємних рідинних утворень в сальниковій сумці та відділах заочеревинної клітковини, самостійно та в якості асистента приймав участь у «відкритих» лапаротомних хірургічних втручаннях. Автором проведено аналіз та узагальнення одержаних результатів, сформульовано висновки, практичні рекомендації, написано усі розділи рукопису дисертації. В опублікованих самостійно та у співавторстві працях здобувач систематизував результати клінічних досліджень, проводив їх аналіз. Співавторство інших дослідників полягало у консультативній допомозі та їх участі в розробці окремих фрагментів наукової роботи.

3. Ступінь використання у дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувача. У докторській дисертації Дирди О.О. використано окремі положення його кандидатської дисертації в частині методологічних підходів до вирішення наукової проблеми. Докторська дисертація є самостійною завершеною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що забезпечують розв'язання актуальної наукової проблеми та не є повторенням положень кандидатської дисертації.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження. Робота є комплексним дослідженням, метою якого є покращення результатів малоінвазивного хірургічного лікування пацієнтів з інфікованими рідинними вогнищами в сальниковій сумці та відділах заочеревинної клітковини при гострому некротичному панкреатиті шляхом наукового обґрунтування та оптимізації застосування малоінвазивних навігаційних перкутантних втручань у межах ступеневої (*step-up*) тактики з урахуванням клінічних, лабораторних і комп'ютерно-томографічних критеріїв їх ефективності.

Вперше проведено комплексний морфометричний аналіз об'єму ураження заочеревинної клітковини при гострому некротичному панкреатиті на основі мультипланарної спіральної комп'ютерної томографії з використанням алгоритмів штучного інтелекту для автоматизованого підрахунку маси ураженої заочеревинної клітковини по відношенню до маси тіла.

Вперше впроваджено алгоритм поетапного застосування перкутантних малоінвазивних навігаційних втручань у пацієнтів із рідинними постнекротичними колекторами при гострому некротичному панкреатиті залежно від об'єму ураженої заочеревинної клітковини відносно маси тіла пацієнта.

Вперше проведено прогнозування ефективності малоінвазивних навігаційних втручань залежно від маси ураженої заочеревинної клітковини у пацієнтів на гострий некротичний панкреатит.

Вперше доведено вплив супутніх дифузних уражень печінки (неалкогольної жирової хвороби печінки, хронічного гепатиту, цирозу) на перебіг гострого некротичного панкреатиту та встановлено, що їх наявність є статистично значущим фактором підвищення ризику неефективності малоінвазивних втручань при лікуванні гнійних вогнищ заочеревинної клітковини та сальникової сумки.

Вперше впроваджено у клінічну практику методику транслюмінального гібридного

дренування інфікованих колекторів сальникової сумки при гострому некротичному панкреатиті, що поєднує транскутанний ультразвуково-навіговий доступ із внутрішнім ендоскопічним контролем у реальному часі.

Вперше розроблено та впроваджено методику перкутанного дренування інфікованих постнекротичних колекторів із застосуванням локальної VAC-терапії, що поєднує навігаційно-керований перкутанний доступ із контрольованою негативною аспірацією через спеціально модифіковану дренажну систему.

Вперше розроблено та застосовано у хворих на гострий некротичний панкреатит 2-х етапну бальну шкалу з використанням КТ сегментації з визначенням маси враженої заочеревинної клітковини відносно маси тіла пацієнта для оцінки ефективності малоінвазивних втручань.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження. Основні положення дисертаційної роботи науково обґрунтовують оптимізацію діагностично-лікувальної тактики у хворих на гострий некротичний панкреатит, ускладнений інфікованими ураженнями заочеревинної клітковини та сальникової сумки, з метою розширення показань до малоінвазивних втручань, зниження частоти післяопераційних ускладнень, мінімізації ризику летальних наслідків і покращення результатів післяопераційної реабілітації.

Запропонований підхід до кількісної оцінки ураження заочеревинної клітковини та сальникової сумки з використанням спіральної комп'ютерної томографії та КТ-сегментації дозволив об'єктивізувати оцінку поширеності некротичного процесу шляхом визначення відносної маси ураження щодо маси тіла пацієнта ($\leq 0,8\%$, $0,9-1,1\%$ та $\geq 1,2\%$). Використання цього підходу в клінічній практиці забезпечило стандартизацію оцінки тяжкості патологічного процесу та дозволило прогнозувати ефективність малоінвазивних втручань як остаточного методу лікування: при відносній масі ураження $\leq 0,8\%$ їх ефективність становила $77,3\%$, при $0,9-1,1\%$ — $63,4\%$, тоді як при $\geq 1,2\%$ — лише $5,3\%$.

Використання визначених клініко-лабораторних предикторів у повсякденній практиці (наявність щільного тканинного компоненту по дренажу через 10 ± 3 доби, геморагічний випіт черевної порожнини, гіпоальбумінемія < 55 г/л, анемія < 90 г/л) дозволяє своєчасно виявляти пацієнтів з високим ризиком неефективності початкового етапу малоінвазивного лікування. Застосування цих критеріїв сприяє обґрунтованому переходу до наступного етапу тактики step-up approach у хворих, у яких ймовірність неефективності мініінвазивних втручань є значущо підвищеною (OR 6,1–13,9).

Врахування супутніх дифузних уражень печінки (неалкогольна жирова хвороба печінки, хронічні вірусні гепатити, цироз), які виявлялися у $37,8-42,3\%$ хворих на інфікований гострий некротичний панкреатит, має важливе практичне значення для індивідуалізації лікувальної тактики, оскільки ефективність малоінвазивних методів лікування у цієї категорії пацієнтів становила лише $23,1-26,1\%$ незалежно від застосованої стратегії.

Застосування розробленого VAC-асистованого навігаційного дренування інфікованих постнекротичних колекторів у клінічній практиці дозволило досягти повної санації гнійних вогнищ без переходу до відкритого втручання у $72,4\%$ випадків порівняно з $37,5\%$ при стандартному перкутанному дренуванні, а також зменшити потребу в повторних малоінвазивних втручаннях з $45,8\%$ до $6,9\%$ та частоту формування панкреатичних нориць з $33,3\%$ до $10,3\%$.

Використання гібридного трансгастрального дренування інфікованих утворень сальникової сумки під одночасним ультразвуковим та ендоскопічним контролем забезпечило застосування методики як остаточного методу лікування у $79,2\%$ пацієнтів проти $38,1\%$ при стандартному перкутанному дренуванні, а також супроводжувалося зниженням частоти геморагічних ускладнень з $33,3\%$ до $4,2\%$.

Комплексна оптимізація малоінвазивної хірургічної тактики дозволила застосувати мініінвазивні навігаційні втручання як остаточний метод лікування у $50,4\%$ пацієнтів основної групи порівняно з $20,7\%$ у групі порівняння та зменшити потребу в лапаротомних операціях з $79,3\%$ до $49,6\%$. Застосування удосконалених методик супроводжувалося достовірним зниженням частоти зовнішніх панкреатичних нориць з $21,7\%$ до $3,2\%$ і тенденцією до

скорочення тривалості стаціонарного лікування з 61 до 53 діб, при збереженні низької частоти геморагічних і перфоративних ускладнень та зниженні летальності з 17,4 % до 9,7 %.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 325 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 102 кирилицею та 210 латиницею, а саме: Дронов О.І., Сусак Я.М., Копчак В.М., Хомяк І.В., Ковальська І.О., van Santvoort Н.С., van Baal М.С., Xiao N.J., Wroński Marek, Singh А.К., Gjeorgjievski М, Cao X. та ін. За обраною тематикою О.О. Дирда має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. Основні результати дисертації опубліковано у 21 науковій праці: зокрема у 11 статтях у фахових наукових виданнях України, 7 - у виданнях, проіндексованих у наукометричних базах Scopus/Web of Science, з них 1 стаття на момент публікації опублікована в журналі, віднесеному до першого і другого кварталів (Q1-Q2), 3 патентах України на корисну модель. Крім того, результати дослідження відображено у 1 навчальному посібнику та тезах доповідей у матеріалах наукових форумів.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України

1. Я. М. Сусак, Р. Я. Палиця, Л. Ю. Маркулан, О. О. Дирда Паліативне хірургічне лікування хворих із проксимальним пухлинним ураженням жовчних проток і синдромом жовтяниці. *Клінічна хірургія* 2020. 87(11–12). Р. 40–47. <https://doi.org/10.26779/2522-1396.2020.11-12.40> *View of Palliative surgical treatment of patients, suffering proximal tumoral affection of biliary ducts and the jaundice syndrome*

внесок автора: аналіз клінічних випадків із механічною жовтяницею, ускладненою біліарною гіпертензією та вторинними запальними змінами підшлункової залози, участь в оцінці ризику розвитку біліарно-індукованого гострого панкреатиту, інтерпретації клініко-лабораторних показників і візуалізаційних даних (УЗД, КТ), безпосередня участь у виконанні малоінвазивних втручань під навігаційним ультразвуковим контролем при розвитку біліарно індукованого гострого панкреатиту, підготовці тексту статті та затвердженні фінальної версії рукопису.

2. Сусак, Я., Сличко, І., Ніколаєнко, О., Дирда, О., Коробко, В., & Максименко, М. (2022). Ефективність застосування препаратів класу «Ербісол®» у комплексному лікуванні хворих на цироз печінки. *General Surgery*, (1), 54–60. <https://doi.org/10.30978/GS-2022-1-54>, <http://generalsurgery.com.ua/article/view/256357>

внесок автора: участь у формуванні концепції та дизайну дослідження, клінічному відборі пацієнтів із гострим некротичним панкреатитом із супутнім цирозом печінки, аналізі та інтерпретації клінічних даних, підготовці та науковому редагуванні тексту статті.

3. Дирда О. О. Таймінг та послідовність малоінвазивних навігаційних втручань у структурі step-up approach при гострому некротичному панкреатиті № 9(27) (2023): Перспективи та інновації науки <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/38781/38791> [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-9\(27\)-740-747](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-9(27)-740-747)

4. Дирда О. О. Динамічна оцінка ефективності малоінвазивної тактики при інфікованому некротичному панкреатиті за двохетапною шкалою T1–T2 № 16(34) (2023): Перспективи та інновації науки [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-16\(34\)-1043-1052](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-16(34)-1043-1052) <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/44877/44901>

5. Дирда О. О. Відносна маса ураженої заочеревинної клітковини як критерій вибору хірургічної тактики при гострому некротичному панкреатиті № 3(37) (2024): Перспективи та інновації науки [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3\(37\)-1571-1579](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-1571-1579) <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/44878/44902>

6. Дирда О. О. Клініко-топографічне обґрунтування вибору малоінвазивної лікувальної стратегії при інфікованому некротичному панкреатиті № 6(40) (2024): Перспективи та інновації науки [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-6\(40\)-1378-1386](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-6(40)-1378-1386) <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/44939>

7. Дирда О. О. Вакуум-асистоване перкутанне дренирування як етап стратегії step-up approach у лікуванні інфікованого некротичного панкреатиту № 2(48) (2025): Перспективи та інновації

науки

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2\(48\)-2328-2337](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2(48)-2328-2337)

<https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/44876/44900>

8. Сусак, Я., & Дирда, О. (2025). Транскутантні хірургічні технології під ультразвуковим контролем як остаточний метод лікування в пацієнтів із гострим інфікованим некротичним панкреатитом. *General Surgery*, (1), 34–41. <https://doi.org/10.30978/GS-2025-1-34>
<http://generalsurgery.com.ua/article/view/329691>

9. Дирда О. О. Клініко-топографічне обґрунтування залежності гнійних ускладнень від кількості уражених заочеревинних клітковинних просторів при гострому некротичному панкреатиті № 11(57) (2025)): Перспективи та інновації науки doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11(57)-3866-3874 <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/44938/44962>

10. Дирда О. Роль перкутанних малоінвазивних втручань на завершальному етапі лікування інфікованого некротичного панкреатиту. Огляд сучасних досліджень. ЗХ [інтернет]. 30, Грудень 2025;(4):66-72. <https://doi.org/10.30978/GS-2025-4-66>
<http://generalsurgery.com.ua/article/view/349882>

статті у наукових періодичних, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

1. Susak YM, Dirda OO, Fedorchuk OG, Tkachenko OA, Skivka LM. Infectious Complications of Acute Pancreatitis Is Associated with Peripheral Blood Phagocyte Functional Exhaustion. *Dig Dis Sci*. 2021 Jan;66(1):121-130. doi: 10.1007/s10620-020-06172-y. Epub 2020 Mar 13. PMID: 32170475. **(Scopus Q1-Q2)** (відповідно до Наказу МОН України від 23.09.2019 № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, порівнюється до трьох публікацій)

<https://www.scopus.com/pages/publications/85081742342?origin=resultslist>

внесок автора: участь у формуванні клінічної частини дослідження, зокрема у відборі та клінічній характеристиці пацієнтів із ГНП, аналізі перебігу захворювання та розвитку інфекційних ускладнень; інтерпретація клініко лабораторних даних у контексті функціонального стану фагоцитів периферичної крові, зіставлення імунологічних показників із клінічними проявами та тяжкістю захворювання, участь у статистичному аналізі результатів і підготовці тексту статті, а також у науковому обговоренні отриманих даних та затвердженні фінальної версії рукопису.

2. O. Halmiz, O. Havrish, I. Verbitskiy, **O. Dyrda**, A. Kurmansky. Evaluating the Influence of Advanced Diagnostic Technologies on Medical Practice Transformation. *African Journal of Applied Research*. 2025. Vol. 11, No. 7. P. 1–10. DOI: 10.26437/ajar.v11. **(Scopus Q4)**

<https://ajaronline.com/index.php/AJAR/article/view/1413>

<https://www.scopus.com/pages/publications/105025670760?origin=resultslist>

внесок автора: клінічна інтерпретація отриманих параметрів як нового інструменту об'єктивної оцінки тяжкості процесу та прийняття клінічних рішень, що розглядається як елемент трансформації медичної практики із застосуванням сучасних діагностичних технологій.

3. **Dyrda O. O.**, Puzyr N. V., Susak Y. M., Roschyn H. H., Lemko I. I. Hybrid transluminal drainage of a limited necrotic accumulation under simultaneous ultrasonographic and endoscopic control in a patient with infected acute necrotizing pancreatitis. *The Ukrainian Journal of Clinical Surgery*. 2025. 92(2). P. 65–68. **(Scopus)** <https://doi.org/10.26779/2786-832X.2025.2.65>

<https://hirurgiya.com.ua/index.php/journal/article/view/1224>

<https://www.scopus.com/pages/publications/105015356835?origin=resultslist>

внесок автора: участь у плануванні та реалізації гібридного транслюмінального дренивання інфікованого некротичного скупчення із застосуванням одночасного ультразвукового та ендоскопічного контролю, клінічна оцінка показань до втручання, інтерпретація даних візуалізації, контроль ефективності дренивання та перебігу після процедури, а також долучення до підготовки опису клінічного спостереження та наукового

обговорення результатів.

4. Iskra N. I., Guryev S. O., Kushnir V. A., **Dyrda O. O.** Selected aspects of etiology, pathogenesis and treatment of acute pancreatitis and its complicated forms. *Ukrainian Journal of Clinical Surgery*. 2025. 92(4). P. 67–72. (**Scopus**) DOI:10.26779/2786-832X.2025.4.67. <https://hirurgiya.com.ua/index.php/journal/article/view/1253>
<https://www.scopus.com/pages/publications/105015193285?origin=resultlist>

внесок автора: участь у формуванні розділів, присвячених сучасним уявленням про патогенез ускладнених форм гострого панкреатиту та вибору поетапної лікувальної тактики, аналіз і узагальнення клінічних та інструментальних даних, інтерпретація ролі малоінвазивних втручань у лікуванні ускладненого перебігу захворювання, а також долучення до підготовки та наукового редагування рукопису.

5. Рудик, Д. В., Тутченко, М. І., Беседінський, М. С., Нерущенко, Ю. В., Льовін, А. В., Іскра, Н. І., Роштин, Г. Г., & **Дирда, О. О.** (2025). Тромботичні ускладнення після порто-азигального роз'єднання у пацієнтів з кровотечею із стравохідно-шлункових флєбектазій. *Клінічна та профілактична медицина*, (8), 35-46. (**Scopus**) <https://doi.org/10.31612/2616-4868.8.2025.05>
<https://cp-medical.com/index.php/journal/article/view/674/609>

внесок автора: клінічний аналіз тромботичних ускладнень у пацієнтів після портоазигального роз'єднання з урахуванням системної запальної відповіді, 363 коагуляційних порушень та гемодинамічних змін, характерних для тяжких абдомінальних станів; інтерпретація отриманих даних із позицій патофізіологічних механізмів, спільних для ускладненого перебігу гострого панкреатиту, зокрема ендотеліальної дисфункції, гіперкоагуляції та мікротромбозу, а також участь у підготовці та науковому редагуванні тексту статті.

6. Iskra, N., Guryev, S., Dyrda, O., & Kushnir, V. (2026). Features of the clinical course of acute necrotizing pancreatitis in patients with chronic diffuse liver lesions. *EMERGENCY MEDICINE*, 22(1), 8–14. <https://doi.org/10.22141/2224-0586.22.1.2026.1974> <https://emergency-journal.com/index.php/journal/article/view/1974/1976> (**Scopus**)

внесок автора: формування дизайну дослідження, відбір та клінічне обстеження пацієнтів, аналіз клініко-лабораторних показників, статистичне опрацювання отриманих результатів, інтерпретація даних та підготовка рукопису до публікації; безпосередня участь у лікуванні пацієнтів та зборі клінічного матеріалу.

7. Рудик, Д., Тутченко, М., Льовін, А., Патрах, Д., **Дирда, О.**, & Беседінський, М. (2026). Роль КТ візуалізації вісцерального басейну у виборі лікувальної тактики у пацієнтів з варикозною кровотечею на тлі портальної гіпертензії. *Український радіологічний та онкологічний журнал*, 34 (1), 52-67. <https://doi.org/10.46879/ukroj.1.2026.052-067> (**Scopus**)

внесок автора: автором розглянуто значення КТ-оцінки вісцерального судинного басейну у пацієнтів із портальною гіпертензією, варикозною кровотечею та супутнім гострим некротичним панкреатитом. Отримані дані співвіднесено з проблемою вибору безпечної малоінвазивної лікувальної тактики при рідинних утвореннях сальникової сумки на тлі патології печінки, ускладненої портальною гіпертензією. Автор долучився до аналізу клініко-інструментальних результатів, їх інтерпретації та підготовки матеріалу статті.

патенти на винахід, що пройшли кваліфікаційну експертизу

1. Дирда О. О., Сусак Я. М., Пузир Н. В. Пристрій для гібридного трансгастрального дренивання... Пат. 158354 Україна. № u202403673; заявл. 16.07.2024; опубл. 23.01.2025. (**Патент**)

внесок автора: полягав у клінічному обґрунтуванні потреби створення пристрою для гібридного трансгастрального дренивання. Автором визначено практичне призначення пристрою при лікуванні рідинних утворень сальникової сумки у пацієнтів з гострим некротичним панкреатитом. Також автор долучився до опису технічної суті корисної моделі та оформлення матеріалів патенту.

2. Дирда О. О., Роштин Г. Г., Сусак Я. М., Іскра Н. І., Лемко І. І. Дренаж для малоінвазивного навігаційного дренивання гнійних вогнищ заочеревинної клітковини. Пат. 158432 Україна. № u202403672; заявл. 16.07.2024; опубл. 06.02.2025. (**Патент**)

внесок автора: участь у розробці конструкції пристрою для гібридного трансгастрального дренивання, зокрема в обґрунтуванні технічних рішень, що забезпечують безпечний транслюмінальний доступ, стабільну фіксацію пристрою та ефективне дренивання інфікованих некротичних утворень; клінічне обґрунтування елементів пристрою з урахуванням анатомії шлунка та 364 прилеглих структур, аналіз результатів експериментального та клінічного застосування прототипів, а також участь у підготовці матеріалів патентної заявки та опису корисної моделі.

3. **Дирда О. О.**, Сусак Я. М., Дроздов А. В., Ткаченко О. А., Булавченко Ю. О. Спосіб вакуум-терапії гострих рідинних скупчень заочеревинного простору при панкреонекрозах. Пат. 121470 Україна. № u201705325; заявл. 31.05.2017; опубл. 11.12.2017. Бюл. № 3. (**Патент**)

внесок автора: брав участь у розробці способу вакуум-терапії гострих рідинних скупчень заочеревинного простору при панкреонекрозах, зокрема в обґрунтуванні режимів негативного тиску, етапності застосування вакуум-асистованого дренивання та критеріїв ефективності санації інфікованих колекторів. Здобувач здійснював клінічну апробацію методу, аналізував динаміку зменшення об'єму рідинних скупчень, регрес запального процесу та інтоксикації, а також брав участь у підготовці матеріалів патентної заявки й опису корисної моделі.

Навчальні посібники

1. Рошчін Г. Г., Смоланка В. І., Гуменюк М. І., Тутченко М. І., **Дирда О.О.** Протоколи з надання екстреної медичної допомоги рівнів базової (BLS) та розширеної підтримки життя (ALS). Київ: ТОВ «Видавництво Юстон», 2025.— 303 с. — ISBN 978-617-8335-50-2.

Тези доповідей у матеріалах наукових комунікативних заходів

1. Полосенко С.С., Мазуренко О.В., Ангелюк В.Д., **Дирда О.О.**, Зуб О.І., Кулак М.О. Сонографія в екстреній медичній допомозі на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Тези доповіді. НУОЗУ ім. П.Л. Шупика, 2021.

2. Сусак Я.М., Ткаченко А.Є., Пузир Н.В., **Дирда О.О.** Ендоскопічне лікування ускладнених форм гострого панкреатиту. У: *Актуальні питання невідкладної хірургії*. Харків, 2024.

3. **Дирда О.О.** Малоінвазивні навігаційні втручання в лікуванні заочеревинних рідинних утворень при інфікованому панкреатиті: остаточний етап комплексної терапії. У: *Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання медицини невідкладних станів»*. НУОЗУ, 2025.

4. Slychko I.Y., **Dyrda O.O.** How I manage Drone-Based Injuries at a Level III–IV civilian hospital in Kyiv, Ukraine. *Innovation in Translational Science and Surgical and Intensive Care Research* 31.03.2025

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати роботи впроваджені в клінічну практику хірургічних відділень комунального некомерційного підприємства Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної підготовки; комунального некомерційного підприємства міської клінічної лікарні №9 м. Київ; комунального некомерційного підприємства міської клінічної лікарні №15 м. Київ комунального некомерційного підприємства Козятинська центральна районна лікарня Козятинської міської ради, а також кафедри медицини невідкладних станів Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, кафедри військово – медичної підготовки, реабілітації військовослужбовців та медицини катастроф НУОЗ України імені П.Л. Шупика., кафедри хірургії стоматологічного факультету НМУ імені О.О. Богомольця МОЗ України, кафедри хірургії з курсом невідкладної та судинної хірургії НМУ імені О.О. Богомольця МОЗ України.

10. Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дисертаційної роботи представлені та обговорені на: Науково-практичній конференції з міжнародною участю «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ХІРУРГІЇ» присвяченої 100-річчю з дня народження проф. В.Ф. Трубнікова 4–5 квітня 2024 р. Харків, Україна, "Innovation in Translational Science and Surgical and Intensive Care Research. – 2 April 2025., Міжнар. наук.-практ. конф. «Актуальні питання медицини невідкладних станів». – НУОЗ, 2025., «П наукові читання імені С.М. Вінчука: Міждисциплінарні аспекти надання медичної допомоги при невідкладних станах» 28 листопада 2025 року, м. Київ.

Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.
Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують О.О Дирду як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, приймав активну участь у проведенні науково - практичних конференцій. За період роботи зарекомендував себе як сумлінного науковця та педагога, висококваліфікованого та відповідального лікаря-хірурга. Дирда О.О. відповідальний за курс «Інтернатура» з спеціальності медицина невідкладних станів та лікувальну роботу кафедри, користується заслуженою повагою практичних лікарів, лікарів інтернів. За період роботи в практичній медицині проявив себе як висококваліфікований лікар-хірург, який володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в плановій та ургентній хірургії.

Дирда О.О. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем з наукової спеціальності 14.01.03 «Хірургія».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року №1197, рекомендувати дисертацію ДИРДИ Олександра Олеговича на тему: «Оптимізація малоінвазивного хірургічного лікування хворих з гнійними чинниками в підшлунковій залозі та заочеревинному просторі» до розгляду у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук з наукової спеціальності 14.01.03 «Хірургія».

Рецензенти:

**Професор кафедри хірургії, комбустіології
та пластичної хірургії
НУОЗ України
імені П. Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор**

Георгій КОЗИНЕЦЬ

**Професор кафедри високоспеціалізованої
хірургії та трансплантаційної медицини
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор**

Ярослав ВОЙТІВ

**Професор кафедри медицини невідкладних станів
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор**

Ігор ВЕРБИЦЬКИЙ